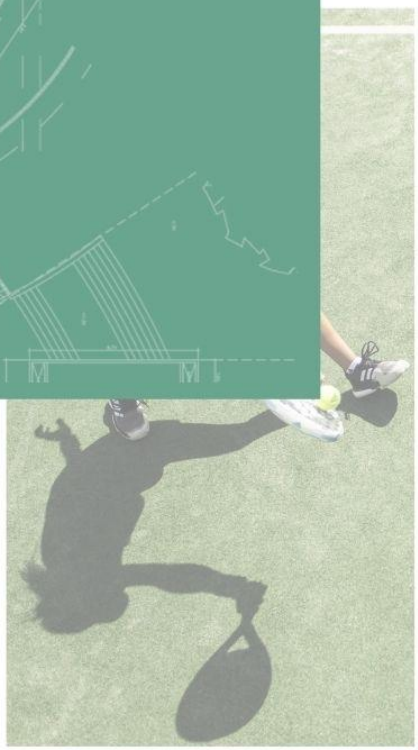

Notitie hockey kunstgrassystemen

Projectnaam: Kostenraming MHC Heesch

Projectnummer: 21-1633

Opdrachtgever: Gemeente Bernheze

20 december 2021

Versie: C01

Auteur(s): Bas van Grunsven

Vrijgave: Seth van der Wielen

KYBYS

...voor ingenieu[r]s advies

Inleiding

De keuze voor een bepaald type hockeyveld

U heeft ons gevraagd om extra informatie te verschaffen over de verschillende type kunstgrasvelden voor hockey. Daarbij is de vraag gesteld om een onafhankelijk advies over de meest passende optie voor veld 1 van MHC Heesch.

Een antwoord willen geven op 'wat is nu het beste veld?' is niet eenduidig te geven. De keuze hangt af van welke doelstelling je daarbij centraal stelt. Wil je een veld dat zich het beste leent voor tophockey? Een veld met een lange levensduur of misschien een veld waarop zo min mogelijk blessuregevallen optreden? Het is onmogelijk om eenduidig vast te stellen wat 'het beste veld' is. Niet zelden legt de gebruiker het zwaartepunt anders dan de eigenaar van het veld. In deze korte notitie is uiteengezet welke overwegingen een rol kunnen spelen. Wij als adviseur vliegen de vraag 'wat is het beste veld' in eerste instantie aan vanuit een technische invalshoek gecombineerd met duurzaamheid. Met duurzaamheid wordt in dit kader niet louter gedoeld op de ecologische kant van ons milieu maar over de balans van het milieu met sociale en economische aspecten.

Het doel van deze notitie is om u inzicht te geven in de onderlinge verschillen tussen de veldtypen op de genoemde aspecten zodat u na het lezen ervan zelf in staat bent om een goede afweging te maken.

Speelniveau

De KNHB geeft geen bindende richtlijnen voor het type hockeyveld in relatie tot het spelniveau. De keuze voor het veldtype is naast het (huidige) speelniveau namelijk onder andere afhankelijk van het ambitieniveau van de vereniging en de financiële middelen waarover de vereniging, of de eigenaar van het sportpark, beschikt.
In onderstaande tabel zijn de varianten die in onze oorspronkelijke opdracht zijn doorgerekend voor MHC Heesch, onderling met elkaar vergeleken. Door middel van een vijfpuntsschaal (++, +, 0, -, --) zijn deze onderdelen gewaardeerd. De onderstaande waarden zijn indicatief, omdat niet alle aspecten objectief meetbaar zijn.

Varianten	***Speltechnisch presteren*** *(o.a.balsnelheid,balgedrag, toepassing 3D-technieken en slidings)*	***Ondergrond en blessures*** *(o.a. demping en vlakheid)*
Variant 0: Zandkunstgras Lava/Foam	0	+
Variant 1: Waterveld Lava/Foam	+	0
Variant 2: Waterveld Lava/E-layer	++	+
Variant 3: Waterveld Lava/ET-layer	++	++
Variant 4: Waterveld Asfalt/Foam	+	+
Variant 5: Waterveld Asfalt/E-layer	++	++

Opmerking:
Lava dient in dit kader gelezen te worden als een ongebonden fundering. Asfalt als gebonden fundering.

Omdat de relatie tussen speelniveau en veldtype impliciet wel bestaat, hebben we hiervoor kaders gesteld. Deze kaders zijn gebaseerd op de kennis van KYBYS van de sportvloerenmarkt en contacten met Nederlandse en Belgische (top)hockeyverenigingen. Het is aan de vereniging en gemeente om gezamenlijk te komen tot een veldkeuze passend bij het huidige niveau óf ambities.

Speelniveau	**Senioren**
Hoofdklasse	Waterkunstgras met gebonden fundering of ongebonden fundering met et-layer
Overgangsklasse	Waterkunstgras met gebonden fundering of ongebonden fundering met et-layer
1e klasse	Waterkunstgras met ongebonden fundering en e-layer / et-layer of eventueel foam
2e klasse	Zandkunstgras (bij ambitie tot 1e klasse waterkunstgras met ongebonden fundering en e-layer / et-layer of foam)
3e klasse	Zandkunstgras
4e klasse	Zandkunstgras

Speelniveau	Junioren
Topklasse	Waterkunstgras met gebonden fundering en e-layer
Subtopklasse	Waterkunstgras met gebonden fundering en e-layer
1e klasse	Waterkunstgras met ongebonden fundering en e-layer / et-layer of eventueel foam
2e klasse	Zandkunstgras
3e klasse	Zandkunstgras
4e klasse	Zandkunstgras

De tendens is dat de grenzen de laatste jaren enigszins lijken te verschuiven richting waterkunstgras. Als redenen worden de hoge balsnelheid aangevoerd in combinatie met hoogwaardigere speltechnieken zoals het liften van de bal, het stuiterend meenemen van de bal (3D-hockey) en het maken van slidings. Vanwege de demping van de mat wordt als reden ook vaak aangehaald dat waterkunstgras de kans op blessures reduceert. Onze mening is dat het veld en de speltechnieken vooral moeten passen bij het niveau van de spelers.

Als adviseur komen we met regelmaat op plaatsen waar clubs op 2e of 3e klasse-niveau spelen maar een hoog ambitieniveau hebben en inzetten op de ontwikkeling van jeugdspelers. Gelet op de relatief beperkte aanlegkosten wordt in die gevallen soms gekozen om een waterkunstgrasveld aan te leggen op een ongebonden fundering in combinatie met een et-layer. In die gevallen gaat het vaak om verenigingen die in staat zijn en bereid zijn om een financiële bijdrage te leveren.

Vergelijking kunstgrassystemen

In onderstaande tabel zijn dezelfde varianten onderling met elkaar vergeleken. Hierbij is onderscheid gemaakt in:

1. Sociaal (Speeleigenschappen, afstemming op speelniveau van de vereniging)
2. Economisch (aanlegkosten, kosten voor onderhoud en vervanging)
3. Milieu (o.a. circulariteit, recycling)

Deze aspecten hebben betrekking op de afweging voor een bepaald type kunstgrassysteem en zijn wederom weergegeven in een vijfpuntsschaal (++, +, 0, -, --). Onderstaande waarden zijn indicatief, niet alle aspecten zijn objectief meetbaar.

Aspecten → Varianten ↓	**Sociaal**		**Economisch**	**Milieu**
	Algemene speeleigenschappen	*Speeleigenschappen i.r.t. niveau vereniging*	*TCO: Totale kosten over 30 jaar (incl. onderhoud+verv.)*	*Circulariteit, recycling*
Variant 0: Zandkunstgras Lava/Foam	-	++	++	+
Variant 1: Waterveld Lava/Foam	0	0*1	0	+
Variant 2: Waterveld Lava/E-layer	+	+	-	0
Variant 3: Waterveld Lava/ET-layer	++	+	--	0
Variant 4: Waterveld Asfalt/Foam	+	0	-	-
Variant 5: Waterveld Asfalt/E-layer	++	-	--	--

Opmerking:

Lava dient in dit kader gelezen te worden als een ongebonden fundering. Asfalt als gebonden fundering.

* = Lava met foam technisch geen voorkeur ivm vlakheid

Het is KYBYS niet bekend wat het ambitieniveau is van MHC Heesch. We adviseren de gemeente om hierover in gesprek te gaan met de vereniging.

Uiteindelijke keuze

Keuze voor het beste veld.

Houd bij de uiteindelijke keuze voor een hockeyveld rekening met een totaalpakket aan relevante criteria, waaronder ambitie, budget, de gewenste levensduur en wie het onderhoud verzorgt. Als vertrekpunt voor het hoofdveld wordt vaak gekeken naar wat het niveau is waarop men speelt of graag zou gaan spelen. Waar de wens voor een waterveld in negen van de tien gevallen direct kenbaar wordt gemaakt, weten we dat er verschillende varianten watervelden zijn. De verschillen in de duurste en goedkoopste variant zijn groot. Niet alleen in financiële zin. Want naast het beschikbare budget zijn er andere afwegingen die gemaakt moeten worden. Door in ieder geval aandacht te hebben voor deze aspecten kom je tot een heldere vergelijking van alternatieven en daarmee tot een weloverwogen keuze voor het beste veld. Een hulpmiddel daarbij kan zijn om wegingsfactoren toe te kennen aan gedefinieerde thema's.

We adviseren om in overleg te treden met MHC Heesch om ambities, wensen en mogelijkheden te verkennen. Deze notitie, tezamen met de eerder door KYBYS opgestelde kostenraming, geeft handvatten om hier gezamenlijk een passende keuze in te maken.
Wanneer er geen rekening wordt gehouden met wensen of het ambitieniveau van de vereniging is 'variant 0: Zandkunstgras Lava/Foam' naar onze mening de meest voor de hand liggende keuze.